

Eerstegraads leraren Nederlands werken harder

Half augustus verschenen enkele artikelen in kranten met als koppen 'Neerlandici willen twintig procent minder werken' (*Trouw*) en 'Leraren Nederlands pleiten voor vermindering lesuren' (*de Volkskrant*).

Het ging om de publikatie van een zwartboek, dat door een groep verontruste Neerlandici, gesteund door het NGL, werd uitgebracht.

De groep wenst een vermindering van het aantal lesuren voor eerstegraads leraren Nederlands, omdat deze voortdurend te weinig tijd hebben vanwege de correctiedruk. Deze druk wordt veroorzaakt door de grote hoeveelheid tijd die de correctie van tekstverklaringen, opstellen, brieven, roman-analyses en scripties vraagt. Leraren Nederlands komen, zo zegt het zwartboek, niet meer toe aan intensieve training van de schrijfvaardigheid, de introductie van nieuwe werkvormen, het bijhouden van de vakliteratuur en het lezen van moderne letterkunde. Hoewel de leraren dus geen tijd zullen hebben om *Moer* te lezen, willen wij als bestuur van de VON toch een reactie geven.

Het is ongetwijfeld juist dat leraren/leraressen Nederlands in het voortgezet onderwijs veel te corrigeren hebben. Producten van leerlingen voor ons vak laten zich niet zo makkelijk in de computer stoppen. Gelukkig maar ..., want zo blijft er binnen het vak Nederlands in ieder geval nog wat ruimte voor de eigen creatieve inbreng van de

leerling.

Maar het is een misverstand bij de groep verontruste leraren, dat alleen hun eerstegraads collega's dit 'noodlot' treft. Leraren/leraressen die in de onderbouw werken en/of in de bovenbouw van lbo- en mavo-scholen zullen deze correctiedruk evenzeer voelen. Het is dus ons inziens onjuist om eerstegraads leraren Nederlands op dit punt op een voetstuk te plaatsen.

En hebben collega's van andere vakken het echt zoveel beter? Ook een leraar/leraressen gymnastiek kan 'belast' zijn met een mentoraat; ook deze zal de nodige voor- en nabereiding van de lessen moeten treffen. Is het wel juist, zoals het zwartboek zegt, dat bij vakken als geschiedenis, wiskunde of andere moderne talen de leraren alle leerlingenwerk alleen maar eventjes in de computer hebben te stoppen? Het is onze ervaring niet, zeker niet waar het vernieuwingsgerichte collega's betreft.

Is er dan niets aan de hand? Jazeker, het signaal van deze groep verontruste Neerlandici zou van bijna alle gewetensvolle, ontwikkelingsgezinde leraren/leraressen kunnen komen. Wie naast de 29 (of 28) uur aandacht wil besteden aan leerlingbegeleiding, de organisatie van schoolactiviteiten, contact met de ouders, overleg met collega's, etc. komt met de 40- (of 38-)urige weektaak niet uit. Het wordt de hoogste tijd dat men zich dat in Den Haag gaat realiseren.

Een onderzoek naar de taakbelasting van leraren/leraressen in het middelbaar onderwijs, waarvoor Deetman onlangs toestemming gaf, dient dan ook snel met resultaten te komen. We doen een beroep op politici en vakbondsmensen om die resultaten *echt* serieus te nemen.

het bestuur

ACLO-M i.o. – VALO-M

Voor docenten Nederlands – van kleuterschool tot en met universiteit – is de naam ACLO-M misschien wel het bekendst geworden door het *Advies over het grammatica-onderwijs in de lagere school*. Zo bekeken vormt de nota *Schooltaal – Thuis taal* wellicht een goede tweede of de discussienota *Werken met Boeken*, die op naam staat van de formele voorganger van de ACLO-M i.o.: de CMM. Al zullen er ook heel wat docenten zijn die bij dat letterwoord eerder denken aan *Gericht Schrijven*.

Dat de ACLO-M i.o. tussen 1978 en 1985 nog veel meer publiceerde — meestal adviezen over minder beladen onderwerpen op het gebied van de leerplanontwikkeling voor moedertaalonderwijs — is minder bekend. Wel zijn er heel wat mensen geweest die zich afgevraagd hebben, waarom die kleine lettertjes 'i.o.' steeds achter ACLO-M hebben gestaan. Die betekenden 'in op-richting' — zeven jaar lang! — en niet 'in ophef-fing', al leek het soms dat ze dat echt beteken-den.

Eindelijk verdwijnen die lettertjes i.o.: dat houdt niet in dat er niet meer geadviseerd zal worden over leerplanontwikkeling. Integendeel: de zaken zijn nu geregeld. Een beetje jammer dat de naam ook moest veranderen: na CMM, ACLO-M nu dan VALO-M (Veld Advisering Leerplanontwik-keling Moedertaalonderwijs). Maar: what is in a name? Het werk blijft grotendeels gelijk; het moet alleen voor heel wat minder geld gedaan worden.

De VALO-M zal bestaan uit vier leden, voor te dragen door vak-inhoudelijke verenigingen als Le-vende Talen en VON; adviezen dienen te worden uitgebracht aan de Bestuursraad van de SLO; on-dersteuning van de VALO-M zal gebeuren door een secretaris voor 20 uur per week.

Op dit moment reikt de informatie over de ad-viesstructuur niet veel verder, daarom volgt hier-onder enige andere actualiteit.

Schrijven

Op 6 juni jl. organiseerde de ACLO-M i.o. een adviesvoorbereidende studiedag over schrijf-onderwijs voor docenten lbo en mavo. Er waren on-geveer zeventig deelnemers. In vier stromen — te vatten onder de trefwoorden motivatie, didac-tiek, differentiatie en evaluatie — hebben de deel-nemers zich beziggehouden met schrijven en schrijfproblemen in de klas. (Het verslag van de studiebijeenkomst is aan de deelnemers toege-stuurd. Belangstellenden kunnen het, zolang de voorraad strekt, aanvragen bij het secretariaat: 04123 — 1078 of Dr. Ariënsstraat 3, 5341 GB Berghem.)

Op grond van de studiedag van 6 juni kan gecon-cludeerd worden dat er onder docenten mavo en

lbo een enorme *behoefte aan informatie* bestaat. Kennelijk vergen onderwerpen als het examen en het examenniveau, functionele schrijfvaardig-heidstoetsen en Gericht Schrijven onder andere grondiger of anderssoortiger introductie en bege-leiding dan ze tot dusver gehad hebben.

De conclusie dat docenten niet over genoeg in-formatie beschikken leidt tot twijfels over het ef-fect van veranderingen in moedertaalonderwijs via leerplanontwikkeling en examenregelingen. Die twijfel wordt nog groter als blijkt dat docen-ten vinden dat ze vooral concreet lesmateriaal missen.

In een voorgaande aflevering van dit tijdschrift noemde ik al het voornemen van toen nog de ACLO-M i.o. een commissie in te stellen, die — volgens voorstel van wijlen Willem van Paassen — onder meer zou moeten inventariseren wat er zo-al aan schrijfonderwijs gebeurt en zou moeten ge-beuren in het voortgezet onderwijs. Zo'n inven-tarisatie wordt geacht de VALO-M van nut te zijn bij het denken over (eventueel) gewenste veran-deringen in het schrijfonderwijs en over toekom-stige advisering over de leerplanontwikkeling op dit terrein. Dat voornemen nu wordt aan het be-gin van het schooljaar 1985/86 verder uitgevoerd. De schrijfcommissie zal bij haar werk onder meer kunnen beschikken over de verslagen van de stu-diedag voor docenten lbo/mavo op 6 juni 1985 en voor docenten havo/vwo op 7 juni 1984.

Daarnaast komt op korte termijn beschikbaar een document waarin een soort dagboeken van do-centen — waarin aangetekend is wat zij aan schrijfonderwijs gedaan hebben in bepaalde klas-sen gedurende een vrij korte periode — geanaly-seerd en beschreven zijn.

Voor de schrijfcommissie zoekt de VALO-M nog enkele docenten Nederlands die werkzaam zijn in het lbo en het mbo. Als u belangstelling hebt, of eerst informatie wilt, kunt u het secretariaat bel-len: 04123 — 1078. In deze rubriek kunt u te zij-ner tijd (tussentijdse) bevindingen van de schrijf-commissie verwachten.

*namens de Resonansgroep VALO-M
Resy Delnoy*